

Erklæring om Europas unge landmænd og den nye markedssituation efter 2013

Efter CEJA-NAJK seminaret, som foregik fra den 27. til den 29. november 2008 i Utrecht, Holland, vedtog de unge landmænd i CEJA følgende erklæring:

Indledning

Et marked er et hvilket som helst sted, hvor udbydere af varer og ydelser kan møde købere af disse varer og ydelser. For at skabe en udveksling af varer eller services, må køberne have noget, de kan tilbyde for en mulig transaktion.

Markedet for landbrugsprodukter har ændret sig betydeligt gennem de sidste år, og mange store udfordringer ligger foran de europæiske landmænd: at forsyne en voksende verdensbefolkning med tilstrækkelig mad, der skal være sikker og af høj kvalitet; reducere afhængigheden af fossile brændstoffer; spille en stadig større rolle i beskyttelse af miljøet; opretholde den høje værdi af den europæiske natur og spille en vital rolle i at støtte social og territorial samhørighed i landdistrikterne.

Selv om markedssituationen for landbrugsprodukter bestemt er blevet mere kompleks og derfor sværere at forstå og håndtere, tilbyder den også nye vigtige muligheder for de europæiske landmænd som udbydere af varer og ydelser. Ydermere har den nylige finanskrisen understreget behovet for at investere i en ÆGTE økonomi, som ikke er en del af en slags skrøbelig boble men i direkte forbindelse med det virkelige liv og, i dette tilfælde, med jorden. For at fastholde landbrugssektorens konkurrenceevne og forberede den i fremtiden er det vigtigt, at der bruges såvel offentlige som private midler på landbruget, også i krisetider.

CEJA erklærer endnu en gang, at landbruget er en strategisk sektor, som ikke kan lades alene på markedet. Landmændene konfronteres med øget spekulation i fødevarer og i det kommercielle system af multinationale fødevarerivirksomheder, som dominerer markedet. Foruden vejrafhængighed og problemer med skadedyr og sygdomme gør disse økonomiske omstændigheder markedet for landbrugsvarer og priserne på landbrugsprodukter endnu mere ustabile, end de allerede er.

Landbrugsmarkeder, der overlades til sig selv, bliver sandsynligvis ustabile, og det kan lede til spekulationer og risiko for aversioner og derfor hindre investeringer, i stedet for at der gives incitamenter til investering. Et komplet liberaliseret marked kan helt sikkert ikke reagere over for nye territoriale, sociale og miljømæssige reguleringer og de nye udfordringer, som landbrugssektoren står overfor. Svingninger i landbrugsproduktionen forøger den usikre situation, og det er derfor afgørende, at nationale og internationale landbrugspolitikker faciliterer en bæredygtig landbrugssektor.

Unge europæiske landmænd i CEJA ønsker at spille en vigtig rolle i udviklingen af nye koncepter for et bæredygtigt og konkurrencedygtigt landbrug, et landbrug der kan klare de ovennævnte udfordringer. Unge landmænd står for en dynamisk økonomisk udvikling, som sikrer vitalitet i de europæiske regioner, og de er klar til at engagere sig i de muligheder som følger med den nye markedssituation.

Generationsskifte i landbruget

Værdien af bedrifterne stiger, og det er derfor nødvendigt at have adgang til kapital, som tilbyder unge agri-iværksættere chancen for at udvikle koncepter for bæredygtigt landbrug. Det er nødvendigt, at der udvikles nye strategier for, hvordan der skal investeres i den næste generation af landmænd. Det er et meget positivt signal, at Landbrugsministerrådet får nyligt besluttede at forhøje loftet for starthjælp i kontekst af Sundhedstjekket. Denne hjælp skal dog gøres obligatorisk for at være effektiv, og den skal

ledsages af en pakke med andre lovforslag, som på en integreret måde fokuserer på en langsigtet udvikling af nystartede landbrugsbedrifter. Europa-Parlamentet er kommet med nogle få forslag i deres rapport om de unge landmænds fremtid, hvor de taler om fiskale fordele, investeringshjælp, rentetilskud, eller en speciel reservefond, som kan hjælpe unge landmænd med "at klare uforudsete omstændigheder i opstartsfasen."¹ Støtte er nødvendig for at sikre muligheden for et generationsskifte i det europæiske landbrug. Denne støtte kan f.eks. gives i form af private/offentlige fonde, der tjener som garant for, at unge landmænd kan låne penge i bankerne.

Europa-Parlamentet efterlyser også oprettelse af en "landbank", som tager ledig jord pga. af tidlig pensionering i betragtning. Sådan en samling af data omkring jord ville gøre det lettere for unge landmænd, når de starter deres virksomhed.

Fødevarer, -sikkerhed og -forsyningsikkerhed

Den konstante stigning i verdens befolkning gør det nødvendigt for landbrugssektoren at producere flere fødevarer og råvarer. Ifølge CEJA skal den stigning i produktionen opnås samtidig med at den høje fødevarer kvalitet bevares. Kvalitet skal fortsat være en af hovedværdierne for det europæiske landbrug for at forblive konkurrencedygtig på det globale marked. Kvalitetskonceptet skal dog ses som et dynamisk og ikke fastlåst koncept. Gennem de sidste 50 års fælles landbrugspolitik har opfattelsen af kvalitet ændret sig en del, fordi den afhænger sammen med forbrugernes forventninger som er "summen af karakteristiske træk ved et produkt eller ydelse, som bærer dets evne til at tilfredsstille fastsatte eller underforståede behov."² Forbrugernes behov og forventninger har ændret sig betydeligt gennem tiden, og succes'en for fødevarerproduktionen afhænger af dens formåen til at leve op til disse forventninger, startende med den fundamentale rolle som agri-iværksætterne spiller og inddragelse af alle aktører i fødevarer kæden.

For at sikre kvalitetsproduktion skal alle undergå en effektiv kontrol - fra primærproducenten over forarbejdningsindustrien til distributionskæden. Denne kontrol skal dog håndteres på den mindst bureaukratiske måde. Dette er grunden til, at unge europæiske landmænd i CEJA finder det afgørende at sikre gennemsigtighed på markedet gennem sporbare produkter, som er mærket for at lette identifikationen og med en indikation af produktets oprindelse.

WTO-forhandlinger og international handel

Mindskede handelsbarrierer, som er del af WTO-aftalerne i Doha-runden, såvel som alle bilaterale og regionale aftaler, bør ikke føre til unfair konkurrence for de europæiske landmænd. Produkter, der ikke er produceret i overensstemmelse med EU-regulativerne, kan ikke behandles på samme måde som produkter, der følger de høje europæiske standarder.

Derudover bør phytosanitære regler og miljøregler ikke bruges som en slags form for dumping mod EU's produktionsmetoder.

Europa bør også begynde at fremme internationale standarder for arbejdskraften for at undgå en slags "social dumping" på grund af de enorme forskelle, der eksisterer med hensyn til arbejds lønnen og arbejdstagernes rettigheder over hele verden.

Tværtimod skal internationale regler sikre lettere adgang for europæiske produkter på det internationale marked gennem fjernelse af nul-told barrierer og indførelse af en reel EU promotion politik. På samme tid er det nødvendigt, at udviklingslandene opmuntres til at udvikle en egen stabil primærsektor og egne indre markeder.

¹ Artikel 73 i Europa-Parlamentets rapport om fremtiden for unge landmænd under den igangværende reform af den fælles landbrugspolitik (2007/21945INI))

² Business Dictionary definition

Den fælles landbrugspolitik rolle

Efter Sundhedstjekket er det nu tid til at fortsætte med at stadfæste rollen af de vitale agri-virksomheder, der opererer på markedet, som et nøgleelement i den fremtidige fælles landbrugspolitik, idet det skal tages i betragtning, at den bæredygtige produktion, som i dag forventes af de europæiske forbrugere, kun er mulig hvis de ekstra produktionsomkostninger afspejles i priserne på produkterne. Landbrugspolitikken efter 2013 bør tage disse forskelle i produktionsomkostninger, der skyldes specielle krav til produkter og produktionsprocesser i Europa, i betragtning.

Vedligeholdelse af natur og kulturarv

Den europæiske natur er unik på grund af dens diversitet, og den vedligeholdes for en stor dels vedkommende af landbrugssektoren. Unge europæiske landmænd fra CEJA vil fortsætte med at være "natur-forvaltere". For nogle bedrifter vil det være en meget vigtig opgave, for andre en sekundær opgave, men naturvedligeholdelsen vil forblive en af de vigtigste opgaver for landmændene foruden fødevarerproduktion. Dette gælder især for de ugunstigt stillede områder. CEJA anser støtte til disse regioner som værende meget vigtig, da landbrug bør forblive en mulighed overalt i Europa, og det er nødvendigt, at disse regioner, sædvanligvis af høj kulturel og traditionel værdi såvel som høj-kvalitets produktion, holdes i live. Det er afgørende for de offentlige ydelser og infrastrukturen i disse regioner, at landmændene fortsat driver bedrifterne, så fraflytningen derved kan undgås.

Markedet

Europæisk landbrug skal, som en sektor med et relativt højt antal primærproducenter, opnå en bedre position, når det gælder salg af dets produkter, ved at tilføre merværdi gennem fødevarerekæden. Unge landmænd skal være opmærksomme på deres produktionsomkostninger, hvis de ønsker at opnå en bedre plads på markedet, og de har brug for den fornødne uddannelse for at gøre dette.

Mange af de vigtigste kunder til landbrugsprodukter bliver opkøbt af andre virksomheder eller fusionerer for at opnå en bedre position på markedet. Dette kan gøres ved at udvikle nye indfaldsvinkler til agri-food kæden, fungerende som et andelsselskab, med også i mindre skala ved at samarbejde med kolleger, udvikle netværk og nye måder at samarbejde på med det mål at nå flest mulige salgskanaler, fra direkte slag til store detailkæder. Derudover er det vigtigt at skabe alternative værktøjer til at mindske afstanden mellem forbrugere og landmænd for at garantere et mere konkurrencedygtigt og gennemsigtigt marked. Under alle omstændigheder bør landmændene altid se på de resultater, som kan opnås i fællesskab, og ikke på forskellene mellem resultaterne hos den enkelte deltage.

Hvis et strukturelt overskud truer markedet i fremtiden, eksisterer muligheden for at man kan levere til et andet markedssegment, eller måske eksisterer der et nichemarked. Dette kan blive en større succes, når landmændene samarbejder. CEJA anser det også for at være afgørende at skabe innovative værktøjer til at markedsstyring inden for den fælles landbrugspolitik 1. søjle, som hjælper med at styre risici og kriser i landbruget og tilbyder "sikkerhedsnet" til europæiske producenter. Unge landmænd har ikke kun brug for individuelle mekanismer som f.eks. forsikringer, men også en stabil ramme for at udvikle bedre samarbejde landmændene imellem.

Uanset hvilken salgsmetode der vælges, bør unge europæiske landmænd være mere involverede i markedsføringen af deres produkter. Her kunne det være en hjælp at få tilført nyt liv til sektoren gennem unge landmænd med innovative ideer og iværksætterånd. CEJA erklærer endnu en gang, at diversitet i landbrugsaktiviteterne og skabelse af merværdi på den enkelte bedrift bidrager til at forbedre fødevarerforsyningsikkerheden i Europa. Diversitet og multifunktionalitet er nøgleordene i moderne landbrug, og unge landmænd er klar til at starte enhver ny aktivitet, som let kan kombineres med eksisterende aktiviteter på deres bedrift, og som tjener den økonomiske, miljømæssige og sociale levedygtighed af hans eller hendes virksomhed og omgivelser.